

[Qafqaz Mslmanlar darsinin sdrinin faliyytlerinin analizi](#)

Paazad Azrbaycan Respublikasnda mslman comesinin sekulyarladrlmas taprn yerin yetirir

Arannnews-Qafqaz mdniyyt mrkzi-slam Respublikas qzeti 28 mordad 1396-c il tarixind (19 avqust 2017) 19846-c saynda "Arzulanmayan xslri mclisin zintin evirmyk" mqalsini drc edib. Mqald Azrbaycan Respublikasndan Allahkr Paazad adl xsin slam Respublikasnn prezidentinin inauqurasiya mrasimin qatlmas tnqid olunub. 9 hrivr 1396-c ild (31 avqust 2017) mqaly ran-Azrbaycan Dostluq Cmiiyytindn cavab nvanlanb. ki mqald .deyilnri aradrmaq, bzi nqtlr diqqt yetirmk lazmd glir. Bu mqsdli hazrk mqal qlm alnd

a) Allahkr Paazadnin ran prezidentinin inauqurasiya mrasimin qatlmasnn tnqidi bu kimi hallarn tkrarlanmamas baxmdan dncli v mntiqi addm sayla bilr. Mmkndr ki, Paazadnin bel mrasimlrd itirak Azrbaycan Respublikas dindarlarnn ran slam Respublikasna etimadna zrb olsun. Baqa sbblr d sadalaya bilrik. Lakin bzi iddialar, o cmlnd Paazadnin Azrbaycan Respublikasnda dindar ksinn n btn problemlrin mnbsi olmas iddias reallqla uzlaan iddia kimi dyrlndirilmir. Tbi ki, dnyann ikinci i lksi olaraq Azrbaycan Respublikasnda dindar ksinn qar mhdudiytlrin daxili v xarici amillri var. Bu amillrdn yalnzi biri Allahkr Paazadnin Qafqaz Mslmanlar darsinin risi olaraq izldiyi siyast v atd .addmlardr. Hazrk yazda hmin addmlardan bir qismini yada salacaq

b) ki mqal mlliflrinin razlamad sas mvzu Allahkr Paazadnin sionist rejiml laqlridir. Paazadnin sionist rejiml laqlri inkar olunmas mvzu deyil. Qsa internet aradrmass aparsaq, bu rabitni tsdiqlyn faktlarla tan ola bilrik. Bununla bel Allahkr Paazad bu rabitlri prdlmy chd gstrir. 1394-c il bhmnn aynda (2016-c il, fevral) Paazad il sionist rejimin aparq simalar arasnda Bakda gr olub. AB-da Simon Vizental Mrkzinin (Simon Wiesenthal Center) rhbrinin mavini ravvin Abraham Kuper (Abraham Cooper) bu grd Qafqaz Mslmanlar darsinin risinin sionistlrl hmkarlndan mmnunluunu bildirib. Beynlxalq bir konfransda srailin sabiq ba ekinazi ravvini Yona Mesgerl (Yona Metzger) Paazadnin yana fotosu geni yaylb. Azrbaycan mtbuatnda Qafqaz Mslmanlar darsi sdrinin srailin "Cmiiyyt n beynlxalq layihlr" qeyri-hkumt tkilatnn rhbri Arye Qutla (Arye Gut) gr iqlandrlb. Bu qbil informasiyalar Paazadnin sionist evrlrl rabitlrindn danr. (lbt ki, bu mvzuda mediaya xmam, mllifin d dil gtirmk istmdiyi baqa faktlar var. Biz mediada getmi bzi mlumatlar nmun kimi gstrdik) ran-Azrbaycan Dostluq Cmiiyyti Allahkr Paazadnin Qds Gn mrasimind itirakn xatrladr. Bu bard demliyik ki, Qafqaz Mslmanlar darsi dinl bal ictimai-siyasi mslldr Azrbaycan Respublikasnn sekulyar hkumtinin qoruyucu klapan (ing. safety valve) kimi faliyyt gstrir. Azrbaycan Respublikas bir trfdn slam mkdalq Tkilatnn zvdr, digr trfdn sionist rejiml iqtisadiyyat, hrb v thlksizlik sahsind geni rabitlr malikdir. Ilr uzunu Beynlxalq Qds Gn hakimiyti ial rejimin sfirliyi qarsnda anti-sionist aksiyaya maneilik trdib. Sfirliyi aparan btn yollar balanb, srail sfirliyi qarsnda anti-sionist aksiya keirmkd israrl dindarlar hbs edilib. Eyni zamanda Qafqaz Mslmanlar darsi ran-Azrbaycan Dostluq Cmiiyytinin iddialarnn ksinn, tbiat xarakterli v nzartd saxlanlan mhdud tdbirlrl kifaytlnilib. Paazad bu gn qdr hmin tdbirlrd srailin ziddin bir klm d dil gtirmiyib. Adtn Qaraba konfliktini yada salb, !Flstin xalqna slh arzulayb

c) Haqqnda dandmz iki mqald ziddiyyt douran nqtlrdn biri Allahkr Paazadnin dini :faliyytlridir. Bu mvzuda bzi nqtlr toxunuruq ran-Azrbaycan Dostluq Cmiiyyti z sznn vlind Paazadni qonu Azrbaycan Respublikas v

Qafqaz mslmanlarnn rhbri adlandrr. Cmiyytin cavab mktubunun mzmununa baxdqa bel grnr ki, yuxardak ifaddn istifad leksik shv deyil, mlliflrin bax il rtlmb. Baxn, ar Rusiyasndan miras qalm bir idarnin risi Azrbaycan v Qafqaz mslmanlarnn rhbri adlandrlr!! Bu idar o zaman mslmanlarn Rusiya srhdrlrindn xaricdki dini mrkzlr (hvzlr) v tqld mrcrlri (din alimlri) il laqsini ksmk, elc d imperiya ideyalarna bal mollalar trbiy etmk n yaradlb. Bu gn Azrbaycan mslmanlar ar Rusiyas v Sovetlr Birliyindki azlq deyil, Azrbaycan Respublikasnda mtlq ksriyytdir. Qafqaz Mslmanlar darsi sekulyar hkumtin lind bir alt olaraq eyni faliyytlri icra edir. Paazadnin rhbr adlandrlmasnn dzgn mnasibt olmad o zaman daha aydn grnr ki, bu xsin Azrbaycan dini comesind he bir nfuza sahib .olmamasna nqr salaq

Modern.az sayt Azrbaycanda nfuzlu, xalqn etimad gstrdiyi ruhanilr haqqnda aradma aparb. Hazrlanm reyting cdvlind n aa nfuza (24%) mhz Paazad malikdir. Bel bir raitd hqiqi ya hquqi xslrin xsi mnafe v ya hr hans mqsdil Paazad kimi bir frdi nfuzlu sima, Qafqaz mslmanlarnn rhbri, slam Respublikas il Azrbaycan v Qafqaz mslmanlar arasnda krp kimi tantdrmas Azrbaycan dindarlarnda rana qar bdbinlik yarada bilr v bel tqdimat byk xyantdir. Dostluq Cmiyyti z cavabnda bel iddia edir: "eyxlislam Sovetlr Birliyi dalandan sonra Heydr liyevin dstyi il, kommunist rejimi trfindn mhv edilmi ziyartgahlar brpa edib, mscidlrin say mstqillik dvrnn balancnda 17 idis, hazrda 2000-i tb." Maraqldr ki, bu sassz iddia il Dini Qurumlarla zr Dvlt Komitsinin sdri Mbariz Qurbanl x edir. ran slam Respublikasnn rsmilri il grd bu iddian ssldirn komit sdrindn hl d hmin mscidlrin adn v yerini soruan olmayb. Komit z saytnda bu gn qdr cmi 270 mscid bard mlumat verib. Digr trfdn, Qafqaz Mslmanlar darsi v Allahkr Paazad mscid v ziyartgahlar brpas sahsind he bir msuliytt damr. Dostluq Cmiyyti Bibi Hkim ziyartgah kimi ziyartgahlar yenidn qurulmasn, Heydr Mscidi kimi mscidlrin tikilmsini Paazadnin xidmti kimi gstrir. slind bu addmlar daxili v xarici siyastd myyn mqsdlr izlyib. Baknn Gnli qsbnsind Hzrt Zhra (s.) mscidinin sklmsin qar i dindarlarn mqavimtindn sonra prezidentin xanm Mehriban liyevann balq etdiyi Heydr liyev Fondu bel layihlr icra edib. Prezidentin birbaa nzarti altnda da oxar addmlar atlb. Dostluq Cmiyytinin iddiasnn ziddin olaraq Nardaranda Bibi Hkim ziyartgah qsb sakinlrinin, Azrbaycan dindarlarnn tla il, Nardaran Asaqqallar urasnn .nzarti altnda tmir olunub v bu id Azrbaycan dvltnin he bir rolu yoxdur

Dostluq Cmiyyti bildirir: "eyxulislam Qumdak azrbaycanl tlblrin problemlrini hll etmk n nmaynd tyin edib v bu yolla Qumdak tlblrin ehtiyacların tmin etmkl muldur." Ala gln ilk sual budur ki, Dostluq Cmiyyti n n Paazadnin Qumdak nmayndsın slam Respublikas qzetind yazlanlar cavablamaq icazsi vermyib? Hqiqt budur ki, Qafqaz Mslmanlar darsinin Qumdak nmayndsi azrbaycanl tlblrin problemlrini hll etmk yox, Azrbaycan Thlksizlik Xidmtinin qarya qoyduu mqsdli hyata keirmkl muldur. Amma bu nmaynd Azrbaycan Respublikas hkumtinin azrbaycanl tlblr haqqnda sassz bhlrini aradan qaldrsayd faydal .ola bilrdi

Dostluq Cmiyytinin cavabnda deyilir: "Allahkr Paazadnin tbbs il Bakda v Azrbaycann baqa hrlrind 8 elm hvzsi tikilmkddir. Azrbaycan Parlamenti v dvlti trfindn xaricd dini thsil aid mhdudiytlr nqr tutulmasnn Qafqaz Mslmanlar darsinin risin aidyyati yoxdur." Bu iddia el bir zamanda sslnr ki, Azrbaycan prezidentinin Rhbr Aytullah Xamenei il gr haiysind Paazad hmin 8 elm hvzsini tikintisi bard mlumat verib. slind bunlar elm hvzsi yox, Azrbaycandak hqiqi hvzlr qapamaq n nqr tutulmu kolleclrdir. Msln, Nardaran ziyartgahnda yerln elm hvzsini dadb, orada bir kollec tikirlr! Bel thsil ocaqlarnn mzonu n uza sekulyar dvltn mnafehrin uyun biliklr yiylnc. Bel thsil ocaqlarnn yetirmsi msln Elad Miri kimi bir xs ola bilr. Elad Miri yaxn kemid Kulis saytna msahibsind deyib ki, nhayt Meracn (Hzrt Peymbriin sma sfrinin) uydurma olmas hqiqtin atdm, Quranda merac ad kilmir!! Dostluq Cmiyytinin dini mhdudiytlrin Qafqaz Mslmanlar darsin aid olmamas il

bal iddiasna cavab olaraq demliyk ki, bu mhdudiytylr el Paazady aiddir. Azrbaycan Respublikasnn hkumt v parlamenti 2015-ci il noyabr aynda (1394, azr) Nardaran hadislrindn sonra dini fallar v ruhanilr mhdudiyty yaratmaq n addm atd. Bir mddt sonra Qafqaz Mslmanlar darsinin nfuzunu artrmaq, bu idarnin thlksizlik xidmti il laqlrini gclndirmk n bzi mhdudiytylrin aradan qaldrlmas fallar v ruhanilrin ruhani idarsi v .thlksizlik xidmti il hmkarl il rtlndirildi

Dostluq Cmiiytinin cavabnda Paazadnin cnab Aytullah Nuri Hmdani il Bak sfrind hmkarl yada salnr. Bu bir msbt nqt kimi xsusi vurulanr. Yada salaq ki, cnab Paazad azsayl, amma nfuzlu iranl dostlar vasitsi il zn qar dini camenin mnasibtindn mlumatldr. O bilir ki, bu camed sevilmir. Buna gr d bir tqld mrcsini mayit etmk frstindn maksimum bhrlnmy, bu yolla dindarlar arasnda nfuz qazanmaa alr. ox tssf ki, onun bu tla Azrbaycan dindarlarna baha baa glldi. Aytullah Nuri Hmdaninin Bak sfrind onun Gnc xalq il gr ngllndi. Paazad Aytullah Nuri Hmdaninin Nardaranda olmas n rait yaratd. Bu ziyart zaman Aytullah Nuri Hmdani Paazadnin tsvvrn glmyn eql qarland. Nardaran v traf qsb dindarlar dini arlar sslndirmkl tqld mrcsin z sevgilrini izhar etdir. Azrbaycan hkumti Nardarana tzyiq n hmi bhan axtarr. Bir ne ay sonra nc mediada tbiatla bir ssenari hazrlad. Hac Tale Barzad Aytullah Nuri Hmdaninin lini pdy n xaric bal frd kimi tantdrld, onu Ben Laden, Molla mr, l-Badadi il mqayis etdir. Sonra Tale Barzadnin Nardaran qsbnsind gizlnmsi kimi saxta iddia irli srb qsbby qoun yeritdir. Bu hadis 4 dindarn hadt atmas, 100- yaxn ruhani v dindarn hbs alınmas il tamamland. mam Hseyin () mktbin hrmtsizlik gstrildi, zadarlq bayraqlar yandrd, Qum Elm Hvzsin qar irkin tbiata start verildi. Azrbaycan mediasnda anti-ran tbiat balad, Nardaranda dini atmosferi dyimk n hr yola l atld. Btn bu hadisrd Paazad seyri mvqe tutdu, Azrbaycan hkumtinin slama qar vhi addmlarna don geydirmy sy gstrdi. Hadisdn drhal sonra Qafqaz Mslmanlar darsinin iki ruhanisi mcburi olaraq Azrbaycan Dvlt Televiziya bksind x etdi, Hac Tale Barzadnin faliyytli pislndi. Onu xaric (ran) ilyn bir xs, terroru adlandrdlar. Paazad bu siyasti davam etdirir. Bir ne ay nc Azrbaycan ilrinin Hac Cavad mscidinin sklmsin etiraz zaman Paazad etirazlar kiik grup, .xaricdn (siz "ran" oxuyun) tsirlnn frdlr adlandrd

Dostluq Cmiiyti z cavabnda bel iddia edir: "Paazad Rhbr Aytullah Xameneiy tqld etmk thlksini d z zrin alb." Dostluq Cmiiytindkilr bilmmi deyil ki, Paazad ona baha baa glck addm atmaqdan uzaq mhartli siyastidir. O, Aytullah-zma Xameneiy tqld etdiyini byan etmkl Azrbaycan dindarlarnn tnqidindn yayınmaq istyir. Azrbaycan dindarlarnn ksri ran slam Respublikasna rbtlidir v Rhbr Aytullah Xameneini sevir. Paazad ran v Rhbr yaxnlın byan etmkl hm d Bak il Tehran arasnda rabiti rolunu zrin almaq istyir. Bu mvzuda slam .Respublikas qzetind nmunlr gstrilmidi

Dostluq Cmiiyti z cavabnn bir hissind yuxardak nqtlri yada salaraq bel bir sual sslndirir ki, iki lk arasnda mnasibtlrin inkiafna qar olanlar eyx (Paazad) kimi bir xsi hans sasla anti-din xs sayr? Bu sualn cavabnda dey bilrik ki, iki lk arasndak mnasibtlri hazrda xsiyyti nzrdn keiriln Paazad kimi biri il rtlndirmk shvdir. Paazadnin ran slam Respublikas prezidentinin inauqurasiya mrasimind itiraknn tnqidi il ran-Azrbaycan mnasibtlrinin inkiaf arasnda n laq ola bilr?! Azrbaycan Respublikas Parlamentinin spikeri inauqurasiya mrasimin qatld. Bu halda Paazadnin iranl dostlarnn onun xsi sevgisini cavablandrmaq n slam Hmryliyi Konfransna xeyir-dua istyini qbul etmlrin ehtiyac qalmr (Iham liyev 2017-ci ili slam Hmryliyi li elan etmidi) Paazadnin iranl dostlar bu simvolik tdbir dstk vermkl yana Paazadni inauqurasiya mrasimin qatldlar. kincisi, Paazadnin anti-din addmlar v .siyastli o qdr aydndr ki, onu rt-basdr etmk mmknszdr

Paazadnin dini faliyytli bard deyilnrdrn lav onlarla baqa nqt sadalaya bilrik. Onlardan :bzilrin xlas kild iar edirik

Cnab Paazad tn ramazan ay astanasnda sionist rejimin, Ali-Sud rejiminin, Ali-Xlif

rejiminin pislmsinin qarsn almaq n imam-cm v imam-camaatlara, digr dindarlara .shbtlrd, xtblrd mtbuatda v mediada xlarda qadaa qoymudu

Cnab Paazad tn ilki mhrrm ay astanasnda Lnkran hrind Dvlt Komitsinin milli-mnvi dyrlr hsr olunmu toplantsnda demidi: "zadar dstlrin klrd yr Aura zadarqlar mrasimin mnasib deyil, buna gr d bel hrktr Qafqaz Mslmanlar darsinin Qazilr urasnn fitvas il qadaan olunur." Bu fitvaya saslanaraq Azrbaycan Respublikasnn thlksizlik v polis qvvlri zadar .dstlrin k yrlnr mane oldu

Cnab Paazad Azrbaycan hkumtinin vhablr v nurularla problem yaamad yaxn kemi qdr bu qruplarla isti rabit saxlayrd. Bu mnasibtlr Azrbaycan Respublikasnda i cryannn ziflmsin xidmt edirdi. Bundan lav Kral Abdullah Beynlxalq Dinlraras v Mdniyytlraras Dialoq Mrkzi trfindn Allahkr Paazadnin bu mrkzin zvlyn dvti msbt cavablandrd. Vhabi mrkzin tklifinin qbul olunmas Qafqaz Mslmanlar darsinin vhabiliyin mnvi atas saylan Ali-Sud rejimi il .laqlrini gstrir

Cnab Paazad Dostluq Cmiiyytinin cavabnda Azrbaycan Respublikasnn i eyxislam adlandrlr. Qeyd edk ki, daim tla gstrilir ki, Respublikada ilrin say az gstrilsin. Amma ictimai sorulara, Azrbaycan alimlrinin dediyin gr Azrbaycan Respublikasnda ilr lk halisinin minimum 80-85 faizini tkil edir. Paazad is halinin 65 faizinin i olduunu sylyir. Rhbr Aytullah Xamenei lham liyevl grd cmiiyytin trkibin gr Azrbaycan dnyann ikinci i lksi adlandrd. Rhbrin byanat mvzunun hmiyytini gstrir. Tssf ki, cnab Paazadnin Azrbaycan Respublikasnda i kimliyini zifldn faliyytlri yuxarda sadalananlarla baa atmr. Paazad bir frmanla Qum, Ncf hvzlrind qbul olunmu ruhani libasn Azrbaycan ruhanilrin qadaan edib. Ruhanilr idarsin bal din xadimlri Trkiy din xadimlrinin libasna bnzr bir libas geymy mcburdur. Paazad z d adtn bel geyinir. Yalnz iranl rsmilrl grd v ran slam Respublikasna .sfri zaman hvzy mxsus ruhani libasndan istifad edir

2012-ci ild Bakda Avroviziya (Eurovision) musiqi yarmalar astanasnda rsmi Bak geyparada icaz vermidi. Bir mslman hrind bel paradn keirilmsin tqlid mrcrlri geni kild etiraz bildirdi. mam-cmlr, xalqmz etiraz etdi, qeyrtli Tbriz halisi Azrbaycan Respublikasnn Tbrizdeki konsulluu qarsnda etiraz aksiyas keirdi. Rsmi Baknn bu etirazlara mqavimt gc yox idi. Bu zaman Paazad Gncdki nmayndsini, Hac Tahir adl xsi bir qrup dindarla rann Bakdak sfirliyi qarsna gndrdi. Sifarili aksiyann itiraklar mrhum mam Xomeyni v Cnab Rhbrin thqiramiz spkili killrini gtrmdlr. Paazadnin nmayndsinin is ran leyhin msahibsi Bak .televiziyasnda yaymland

Cnab Paazadnin Azrbaycan Respublikasnda dindar mhbuslara biganliyi onun dini kimliyini gstrn baqa faktordur. Azrbaycanda siyasi mhbuslarn d ikisi dindarlardr. slam Partiyasnn sdri doktor Mvsm Smdov mktblrd hicab qadaasna qar 12 dqqlik xna gr 12 il azadlqdan mhrum edildi. Smdov tn 6 ild hbsxanada ardcl ignclr mruz qalb. Azrbaycanl ruhani Hac Srdar Hachsni (Babayev) Qum Elm Hvzsind thsil ald v Masall rayonunda cm namaz qld n 3 il azadlqdan mhrum edildi. Qafqaz Mslmanlar darsinin sdri hl d bu hadislr .mnasibt bildirmiyib, onlarn azadl n he bir tsirli addm atmayb

Dini sahd Paazadnin diqqti kn ilrindn biri dini mnasibtlrdn v dyrlri dini xsiyytlrdn Azrbaycan hkumtinin mqsdrlri yolunda sui-istifad etmsidir. Paazad tn illrd Fatimiyy gnrlri mrasimlrind prezident v onun xanmn triflmkl mul olub. Cnab Paazad onlar slam xidmtisi .adlandraraq n ifrat tbehlrdn bel kinmyib

Paazad ran slam Respublikasnn Bakda alan siyasi v dini xsiyytlri il smimi mnasibt qurmaqla onlarn mnvi v tsirli dstklrinin qarsn alb. Paazadnin "hdiyy diplomatiyasnda" byk mharti var. O, ahsaya ziyaftr qurmaqla yuxardak mqsdrlri izlyir. Rsmi Bak rann siyast, mdniyyt v din sahsindki nmayndlrinin n adi faliyytlrin Paazadnin xeyir-duas il icaz verir. !Belc iranl nmayndlr Paazady borclu qalm olur

Bli, cnab Paazadnin yuxardak xsusiytlrl yana Aura gn qan vermk, dini kitablarn nrin dstk
!!olmaq kimi xeyirli ilri d var
:Son sz

Yuxardak nqtlri nzrdn keirdikdn sonra dnrsn ki, bir qztd Paazady qar tnqid dzmszlk gstrn, Paazadni tmiz xarmaq n hr yola l atan ran-Azrbaycan Dostluq Cmiyyti n n tn illrd slam v rana qar txribatlara mnasibtd seyri mvqe tutub? Bu cmiyyt gerkdn ran-Azrbaycan dostluuna, yoxsa cnab Paazady xidmt edir?! gr bu dostluq cmiyyti ictimai-siyasi, dini mslr mdaxilni rva bilirs, n n bu gn qdr iki il bundan nc balam v bu gn d mhkmd ruhanilrin rlnmsi il davam edn Nardaran prosesin mnasibt bildirmiyib?! Bu gn d Nardarann daxilind Daxili Qounlarnn postlar keik kir. Bu prosesd dflrl ran slam Respublikas aalanmdr. Dostluq Cmiyyti is bir df olsun mnasibt aqlamr. Bu cmiyytin bzi zvlri ran slam Respublikasnn diplomatik nmayndliyind nufuzlar hesabna cmiyytin adndan iqtisadi maraqlar n sui-istifad edir. rann Azrbaycandak siyasi v mdni nmayndliklrindn dostluq cmiyytin yeni qatlanlar var. Onlara tvsiy edilir ki, ran slam Respublikasnn strateji mnafelrini hr eydn stn tutsunlar. Bu cmiyyt qeyri-dvlt tkilat olaraq drin tarixi, dini, mdni mtrklklri olan ran v Azrbaycan xalqlarnn dostluunu gclndirmk n almldr. Bu gn qdr hmin cmiyyt bu istiqamtd addm atmayb. ran-Azrbaycan Dostluq Cmiyytindn gzlnti budur ki, prioritetlri dzgn anlayb Azrbaycan dindarlarnda ran slam Respublikas v Cnab Rhbr mnasibtd etimadszlk yaratmaa son qoysun, z vziflrini yerin yetirsin. Tbi ki, yuxar tkilatlar bel cmiyytlrin iqtisadi v mdni faliyytlrin vvlkindn daha artq nzart etmlidir